

اندیشه و سیاست در ایران قاجار

جلد دوم

نویسنده:

دکتر غلام حسین زرگری نژاد
اسناد دانشگاه تهران

نگارستان اندیشه

تهران، ۱۳۹۸

سرشناسه: زرگری نژاد، غلامحسین، ۱۳۲۹ -

عنوان و نام پدیدآور: اندیشه و سیاست در ایران قاجار / نویسنده غلامحسین زرگری نژاد.
مشخصات نشر: تهران: نگارستان اندیشه، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲ ج.

شابک: دوره ۸-۹۹-۸۰۰-۶۰۰-۹۷۸-۱-۹۸-۸۲۷۳-۹۷۸-۱-۸-۰۱-۶۶۰۷-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: ج. ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۷) (فیا). کتابنامه. نمایه.

موضوع: ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ ق. -- سیاست و حکومت. -- Iran -- History

Qajars, 1779 - 1925 -- Politics and government ایران -- سیاست و حکومت -- ۱۱۹۳ -

Iran -- Politics and government -- 1779 - 19۲۵ ق. ۱۳۴۴

رده‌بندی کنگره: الف ۱۳۱۷۸۵۹۲۱۳۹۷ رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۷۴ شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۷۶۱۶۱

اندیشه و سیاست در ایران قاجار

جلد دوم

دکتر غلامحسین زرگری نژاد

استاد دانشگاه تهران

ناشر: نگارستان اندیشه

نمایه‌سازی: زهرا مهدوی

صفحه‌آرایی: مرتضی انصاف‌منش

طراح جلد: سعید صحابی

چاپ: اول، ۱۳۹۸

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: نسیم

نشانی ناشر: م. انقلاب، ابتدای خ آزادی، خ بهزاد، شماره ۲۹ واحد ۷

تلفکس: ۶۶۴۳۵۴۲۳ - ۶۶۴۳۵۴۱۶

www.cins.ir - info@cins.ir

فهرست مندرجات

۹	بخش چهارم: اندیشه‌ها و آراء سیاسی منورالفکران و ترقی خواهان عصر ناصری
۱۱	درآمد
۱۳	فصل اول: عیوب و عجز نواقص مملکتی ایران
۱۴	عصر قاجاریه: بودن ایران خالی است و رجال کشور همه تن تقلید ترسایان شده‌اند
۱۵	امیرکبیر طبیب خندان ایران: برد و راه و رسمش علاج بیماری کشور
۱۸	شاه در برابر فقر عمومی و ذل و تهی‌دستی طوایف متکدی کشور مسئول است
۲۰	اجرای قوانین شرع و ایجاد ترتیب و نظم و نظامات نوین
۲۱	ضرورت تفکیک قوانین سلطنت از احکام دین و رعیت
۲۳	تکالیف و اصول سه‌گانه بقای سلطنت ایران
۲۵	ترتیب کارکنان دولت و دستگاه حکومت بر بنیاد نظام عالم علوی
۲۹	جایگاه پادشاه در مراتب نظام عالی سفلی
۳۱	ارکان چهارگانه دولت (یک تن و سه تنان)
۳۴	دیوانخانه‌های دوازده‌گانه و وظایف آنها
۳۷	سی‌تنان خانواده سلطنتی و طبقه چهارم از طبقات شش‌گانه
۳۸	چهل تنان و طبقه ششم از طبقات دستگاه دولت و وظایف آنان
۴۰	طبقه ششم، سیصدتنان یا کارگزاران ملکی
۴۱	مجلس وکلای ممالک دوازده‌گانه
۴۲	مجلس و وکلای رعیت
۴۲	ارکان دولت و تشکیلات ملت در کتابچه شرح عیوب
۵۱	فصل دوم: آخوندزاده، کلنل ارتش تزاری قفقاز و ترقی خواهی برای ایران
۷۰	آراء سیاسی و اجتماعی آخوند زاده
۷۱	مردم ایران و اندیشه ترجیح ستمگری به عدالت
۷۸	اصلاح القباء یگانه شالوده ترقی

کارکرد ترقی‌خواهی آخوندزاده بر بنیاد حذف فرهنگ ایرانی - اسلامی	۸۴
مرزهای سیاسی ایران و قواعد پادشاهان باستانی	۸۷
قواعد حکومتی پادشاهان قدیم:	۹۰
باستان‌گرایی (آرکانیسم) محتوای ناسیونالیسم آخوندزاده	۹۹
فصل سوم: ملکم‌خان، ترقی‌خواهی در سیاست، انحلال‌طلبی در اقتصاد و فرهنگ	۱۱۳
از جلفای اصفهان تا گورستان سویس	۱۱۶
اندیشه‌های سیاسی و طرح‌های حکومتی ملکم‌خان	۱۳۸
سلطنت مطلق منظم، نظام سیاسی مطلوب ملکم برای ایران	۱۴۶
وظایف حکومت	۱۵۰
حقوق ملت	۱۵۳
عدالت قانونی	۱۵۷
آزادی و حریت، ضرورت و لویت‌ها	۱۶۵
ملکم‌خان و اندیشه ترقی در ویا و مسموده‌هایی برای ایران	۱۷۴
ملکم‌خان و نظریه عدم مشروعیت سلطنت	۲۱۱
فصل چهارم: میرزا یوسف‌خان مستشارالدوله، مبارزه برای قانون، آزادی، عدالت و شناخت ماهیت	
استعمار غرب	۲۵۱
قانون شالوده نظم و اقتدار ممالک اروپایی	۲۶۲
قانون مطلوب، انواع قوانین، الگوی حکومت و روش تحصیل اقتدار	۲۶۵
وظیفه حکومت و حقوق ملت	۲۷۰
مستشارالدوله و نفی اندیشه مشروعیت آسمانی سلطنت	۲۷۴
مستشارالدوله، تعالی اندیشه سیاسی و تحلیلی نو از ماهیت دول اروپایی	۲۷۷
ضرورت اتحاد ایران، عثمانی و افغانستان	۲۸۰
اتحاد ملی، روش‌ها و نتایج، در تحصیل اقتدار حکومتی	۲۸۱
فصل پنجم: بهبهانی، بررسی دردهای ایران و آرایه نظریه سلطنت مطلقه منظمه	۲۸۵
ارکان و الزامات نظم در ایران	۲۸۸
معایب امور ایران و سرچشمه آنها	۲۹۰
درمان‌های متصوره و درمان مطلوب	۲۹۷
فواید استقرار قانون	۳۰۳
تشکیل مجالس پایتخت و مجالس ولایات	۳۰۵
حکومت استبدادی قانونمند، الگوی مطلوب بهبهانی برای اداره ایران	۳۰۹
مجلس قانونگزاری اساس دوام سلطنت و ترقی کشور	۳۱۴
مجلس سنا، سومین مجلس پایتخت	۳۱۷

۳۱۸.....	آزادی ضروری برای جامعه عصر ناصری:
۳۲۳.....	دستگاه اجرایی و وزارت خانه‌ها ضروری برای ایران
۳۲۵.....	تکالیف وزارت اولی یا صدارت:
۳۲۶.....	تکالیف وزارت عدلیه:
۳۲۷.....	تکالیف وزیر امور خارجه:
۳۲۷.....	تکالیف وزارت داخله:
۳۲۸.....	وظایف وزارت مالیه:
۳۲۸.....	تکالیف وزیر حربیه (وزارت جنگ):
۳۲۹.....	تکالیف وزارت علوم:
۳۲۹.....	تکالیف وزارت تجارت و فلاحت و گمرک
۳۳۰.....	تکالیف وزارت فواید عامه:
۳۳۰.....	تکالیف وزارت دربار:
۳۳۱.....	اسباب ترقی کشمندی ایرانی
۳۳۵.....	حکومت فردی و ملی و آثار سوء آن:
۳۳۹.....	بنیاد عقلی عدالت و ضرورت اشاعه نصفت:
۳۳۹.....	تناسب مجازات و تقصیر:
۳۴۰.....	حقوق متقابل دولت و ملت (کسب و کار):
۳۴۲.....	مجلس تنظیمات، وظایف و اختیارات آن:
۳۴۴.....	متن پیشنهادی بهیانی به عنوان قانون تنظیمات:
۳۵۷.....	فصل ششم: علی‌بخش قاجار، ستیز با بی‌هویتی فرهنگ
۳۵۷.....	یاد ایام و سرزنش فرنگی‌مآبان:
۳۵۹.....	دبه و اهل دبه:
۳۶۱.....	مجتهد باش نه مقلد:
۳۶۴.....	تثبیت فرمانروایی آسمانی و نقد حکومت اکثریت:
۳۶۸.....	تمدن و جایگاه انبیاء و سلاطین:
۳۷۱.....	بنیاد پایداری دولت، نظم و ترقی آن:
۳۷۳.....	عدل و انصاف در مکافات و جزا:
۳۷۳.....	منابع درآمد دولت چیست و راه تحصیل ثروت کدام است؟
۳۷۵.....	انواع کمپانی‌ها:
۳۷۷.....	اهمیت نشر اسکناس و شیوه ایجاد اطمینان به آن:
۳۷۹.....	فصل هفتم: طالبوف، سیاست‌شناس فروتن، و تلاش برای ترقی وطن در سرزمین‌های اشغالی ایران
۳۸۵.....	انواع حکومت در اندیشه طالبوف، جایگاه قانون:

۳۹۳.....	طالبوف و ریشه‌های ترقی‌طلبی و انحطاط ایران
۳۹۸.....	موانع ترقی و راه‌های رشد تمدنی
۴۰۲.....	جایگاه قانون در اندیشه سیاسی طالبوف
۴۰۴.....	آزادی و جایگاه آن در اندیشه طالبوف
۴۰۸.....	ملیت و وطن دوستی در اندیشه طالبوف
۴۱۳.....	اندیشه‌های اقتصادی و ضرورت حمایت از اقتصاد ملی
۴۱۷.....	فصل هشتم: خان‌خانان
۴۲۰.....	حکومت جاهلان و فوج اراذل متشاء تباهی سلطنت ناصری
۴۲۲.....	انواع سلطنت، نقد جمهوریت و ارایه فرمانروایی مطلوب برای ایران
۴۲۵.....	معنی ولت و اجزاء آن
۴۲۸.....	حقیقت آزادی
۴۳۰.....	فواید قانون و سرافکندگی عدالت
۴۳۱.....	منابع و مبانی دوگانه‌ی قانون‌گذاری در ایران
۴۳۱.....	نسبت شرع با عرف، کوشش در حل تضاد سلطنت و فلسفه سیاسی شیعه
۴۳۴.....	فواید مشورت و معایب حکومت با رأی وحد
۴۳۵.....	مجلس، صندوق عدالت و آزادی روزنامه‌ها، اصول اصلاح امور
۴۳۶.....	مجلس امناء (اعیان) و مشخصات و اجزای آن
۴۳۸.....	مجلس وزراء و مشخصات آن
۴۳۹.....	ادارات دولت
۴۴۰.....	مشخصات و وظائف وزارتخانه‌های دهگانه
۴۶۷.....	راه‌های ازدیاد ملیت و ثروت
۴۸۱.....	سلطنت قانونی و اهداف پادشاهی
۴۸۴.....	مجلس ممیزی برای حذف زواید القاب و مناصب
۴۸۷.....	فهرست منابع